

Yenido?an Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenido?an Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33175>

Özet

Yenido?an Stres Ölçe?i (YSÖ), Sibel Serap Ceylan ve Bü?ra Bol???k taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle hastane ortam?nda bulunan yenido?an bebeklerin ya?ad??? stres düzeylerini objektif ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, YSÖ'nün klinik ortamlarda kullan?labilirli?ini kan?tlamak amacıyla kapsaml? psikometrik özelliklerinin incelenmesine odaklanm??tır.

YSÖ, klinisyenlere ve ara?t?rmacılara, yenido?anlar?n yo?un bak?m süreçlerinde kar??la?t?klar? olumsuz çevresel ve fizyolojik uyarılara verdikleri tepkileri anlamada kritik bir araç sunarak, bireyselle?tirilmif ve geli?imsel olarak destekleyici bak?m (Developmental Care) stratejilerinin olu?turulmas?na katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yenido?an, stres, psikometrik özellikler, ölçek geli?tirme, neonatal, bebek sa?l???, yo?un bak?m, Sibel Serap Ceylan.

Yazarlar

Sibel Serap CEYLAN, Bü?ra Bol???k.

Amaç

Ölçe?in temel **amac?**, hastane ortam?nda, özellikle de **Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitelerinde (YYBÜ)** tedavi gören bebeklerin maruz kald??? **stres** düzeyini nicel olarak ölçmektir. Geleneksel a?r? ve stres ölçüm yöntemlerinin yetersiz kald??? durumlarda, YSÖ, geni? bir fizyolojik ve davran??sal tepki yelpazesini kapsayarak daha bütüncül bir de?erlendirme sa?lamay? hedefler.

Bu ölçüm, sa?lık profesyonellerinin bebeklerin konforunu art?racak, a?r?y? yönetecek ve olumsuz geli?imsel sonuçlar? azaltacak bak?m stratejilerini bilimsel verilere dayanarak belirlemesine yardımcı olmay? amaçlamaktadır. Ölçek, hem klinik uygulamada hem de ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere tasarlanm??tır.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel **psikolojik yap?**, yenido?an dönemindeki bireylerin çevresel (gürültü, ???k, müdahale) ve fizyolojik (a?r?, hipoksi, termal dengesizlik) uyarılara verdi?i strese dayal? tepkilerdir. Bu yap?, genellikle bebeklerin otonom sinir sistemi aktivasyonu ve davran??sal durum de?i?iklikleri üzerinden gözlemlenir.

YSÖ, **neonatal stres** tepkilerini çok boyutlu olarak değerlendirerek, sadece anlık tepkiyi değil, aynı zamanda uzun süreli yavaş bakış deneyiminin bebeklerin gelişimsel sonuçları üzerindeki potansiyel risklerini belirlemeyi amaçlayan bir araç olarak konumlandırılmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, Ceylan ve Boluk (2017) tarafından yürütülen gelişime makalesinde detaylandırılmıştır. Bu **psikometrik** incelemede, ölçeğin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediği araştırılmıştır. Yapı geçerliliği için, ölçeğin teorik temellerini destekleyen içsel bir yapının varlığını kanıtlamak amacıyla **faktör analizi** yöntemleri kullanılmıştır.

Ayrıca, uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmış ve ölçeğin maddelerinin, yenidoğan stresinin tüm önemli yönlerini temsil edip etmediği değerlendirilmiştir. Bu çalışmalar, Yenidoğan Stres Ölçeği'nin geçerli ve amaca uygun bir ölçüm aracı olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve farklı zamanlarda veya farklı gözlemciler tarafından uygulandığında sonuçlarının kararlılığını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Gelişime çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığı, genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplamaları ile test edilmiştir.

Elde edilen iç tutarlılık katsayıları, Yenidoğan Stres Ölçeği'nin yüksek düzeyde içsel tutarlılığa sahip olduğunu ve dolayısıyla **güvenilir** bir ölçüm aracı olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin klinisyenler tarafından ardışık değerlendirilmelerde tutarlı sonuçlar verebileceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Yenidoğan Stres Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak amacıyla, gelişime sürecinde **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve **neonatal stres** yapısının kaç ana bileşenden oluştuğunu belirlemeyi sağlamıştır.

Analiz sonuçları, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini ve bu boyutların **yenidoğan** stresinin farklı yönlerini (örneğin, fizyolojik belirtiler, davranışsal durumlar) ölçtüğünü doğrulamıştır. Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik çerçevesini ampirik olarak desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Kaynakta Derecelendirme sistemi aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, yenido?an ölçekleri genellikle davran??sal gözlemler ve/veya fizyolojik verilerin kaydedilmesine dayal? Likert tipi veya puanlamal? derecelendirme format?n? kullan?r.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yenido?anlar (Neonates)

Age Group: Genellikle 0-28 günlük ya?am süresindeki bebekler.

Population Details: Ölçek geli?tirme çal??mas?, muhtemelen hastanelerin Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitelerinde (YYBÜ) yatan bebekler üzerinde gerçekte?irilm?tir.

Test Methodology: Gözlem temelli, çok maddeli bir de?erlendirme arac?d?r.

Anahtar Kelimeler

YYBÜ, psikometrik, bebek, a?r?, **Cronbach Alfa**, ölçek, fizyolojik tepki, faktör analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: ssceylan@pau.edu.tr (Sorumlu Yazar Sibel Serap CEYLAN)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2017.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in bilimsel ve klinik amaçlarla kullan?m? için izin ve ücret bilgileri konusunda, sorumlu yazar Sibel Serap CEYLAN ile yukar?da belirtilen e-posta adresi arac?l??yla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Ceylan, S. S., & Bol??k, B. (2017). Yenido?an Stres Ölçe?i'nin **psikometrik** özelliklerinin ?ncelenmesi. ACU Sa?lık Bil Derg, 8(2), 97-103. Makalenin orijinal PDF'i [Ac?badem Sa?lık](#)

Bilimleri Dergisi üzerinden eriřilebilir: acibadem.dergisi.org

Ölçeğin PDF dosyasının örneği burada mevcuttur: yenidogan-stres-olcegi-toad.pdf

Yenidoğan Stres Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri orijinal bilimsel yayında yer almaktadır. Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanım veya klinik uygulaması için, sorumlu yazarlarla iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM